

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica XIII. post Pentec. Balneum leprosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA XIII. POST PENTECOSTEN.

Balneum Leprosorum.

Occurrerunt ei decem viri leprosi. Luc: 17.

Pandoram quamquam fictile Vulcani opus commenta est fabulosa Antiquitas: quæ cum à Dijs æonis omnibus donata esset, omnigena tamen mala terris intulit. Hinc illa lugubris Venusmi Vatis oda:

Andax Iapeti genus,

Ignem fraude mala gentibus intulit.

Post ignem ætherea domo

Subdæctum, macies & nova febrium,

Terris incubuit cohors.

Sed quid opus figmentis? quando in ipsa prima Parente nostra veram experti sumus Pandoram: cujus infelicissimus ille cum pomo corbiculus, quid nisi omnigena mala in pomo latentia continebat? Ve primum hunc incautus Epimetheus Adamus discooperuit, protinus quæ data porta foras ruere morbi, pallor evolare, dolor erumpere, foeda ulcera, lethifera pustula, informis scabies, & sexcenta id genus ab Orci vestibulo monstra terris ingruere, humanum genus totum quantum perditura. Circuferamus tantisper per orbem oculos, & videbimus agrorum omnia plena: hunc dolores colici divexant, illum excruciat calculus, alium hypochondria consumit, istum emaciat phthisis, alium podagra lancinat, hunc elephantiasis exagitat, illum calida perurit febris, hunc tumidus inflat hydrops; ut proinde Mun-

us universus non videatur aliud esse, quam nosocomium, xenodochium, & quoddam morbidorum hospitale. Hinc tot curanda sanitatis remedia, tot alexipharmaca, catapotia, syrupi, electuatia, unguenta, assidue parantur, excoquantur, distillantur. Nullum tamen morbum lepræ foediorem, nullum horribiliorem esse vel ex ipsis sacris paginis satis constare potest. Nam hic jam tum in veteri lege pro gravissima semper plaga habitus, & eos quos corripiebat, humana societate & consortio reddebat ineptos, & indignos, ut proinde à nonnullis *mors civilis* appelleretur. Hinc separati extra urbes & castra degere cogebantur, quasi qui non homines, sed quædam hominum larvæ, vivaque forent cadavera. Et verò an non horrida larva, tetrumque cadaver leprosus, cui squamosa cutem maculat scabies, purulenta sanies per artus defluit, teter oris halitus, & late grassans in corpore putredo intolerabilem eructat mephitim? Ejus curatio mirum quantum difficilis est, & pene omnes humanæ artis transcendit limites. Parùm hic potest Machaon, & Podalyrius; parùm Hipocratis, Galenique industria. Salvâ tamen tantorum Doctorum autoritate, placuit mihi hodierna die in lepræ remedia inquirere, sed quæ non tam corpora, quam animos afficiat.

Leporam

Lepram Sancti Patres uno pene consensu & calculo peccati figuram, typumque censuerunt, idque plurimas inter hoc & illam analogias. Et ne longus sim, ipsummet Christum vobis ob oculos statuum, qui dum formam assumpsit peccatoris, leprosus factus est. *Vidimus eum quasi leprosum & non erat aspectus* ait Vatum Alpha. Cur ita bone Vates? *quoniam posuit in eo Deus iniquitatem omnium nostrum.* Leprosus, ut paulò antè memoravi, foedissimam visu speciem præferebat, intuitibus horrorem incutit, hominem ex homine quodammodo tollit: & Christo Domino quid erat aspectu foedius, quando eum Pilatus populo spectandum exhibuit, & admirans exclamavit: *ecce homo!* Leprosi discissas vestes gestabant: & Christi non solum vestes, sed totum corpus nonne à militibus in tantum discissum est, ut à planta pedis, usq; ad verticem capitis non esset in eo sanitas? Leprosi nudo incedebant capite: & Christo quodnam capitis operimentum præter acutissimas spinas? Leprosi os veste tegebant, ne alios afflatu suo inficerent: de Christo canit idem Isaias: *quasi absconditus vultus ejus.* Et rursus: *quasi agnus coram tondente se obmutescet, & non aperiet os suum.* Leprosi sordidos se & immandos clamare debebant: & Christus totus lividus & cruentus quid clamat, nisi: *ô vos omnes qui transitis per viam attendite & videte, si est dolor sicut dolor meus?* Leprosorum caro erat vilissima & putrida: & Christus nonne de se ait: *ego sum vermis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis?* Le-

prosi denique urbe pellebantur, congressu & societate hominum arcebantur: & Christus extra urbem in crucem suffixus nonne clamat: *amici mei & proximi mei adversum me appropinquaverunt?* in Hebræo est: *ex adverso plagæ meæ;* Hieronymus vertit: *quasi contra lepram meam;* & qui juxta me erant, de longè steterunt. Vidimus igitur eum quasi leprosum.

Jâ si unumquemque peccatorem peccato lethali obnoxium considerare vellemus, ad amissim omnes has leproso- rum qualitates in eo deprehenderemus. Nam & aspectu foedus est, adeo ut Deus ipse eum intueri nequeat, juxta illud Habacuc: *mundi sunt oculi tui, & respicere ad iniquitatem non poteris.* Et halitum graveolentem habet, ut ipse Deus nares suas coram ipso obturare cogatur, prout eum obturasse vidit quidam in vita P. Balthazaris Alvarez. Et vestem gratiæ discissam gerit, quam justorum indumentum appellat Job, dum ait: *justitiâ indutus sum, & vesti me quasi vestimento.* Et nudo capite tanquam servus incedit, juxta illud: *qui facit peccatum servus est peccati.* Denique non tam vivo quam mortuo est similior, dicente Ezechiele: *anima que peccaverit ipsa morietur, adeoque reliquorum hominum Angelorumque consortio indignus.*

Sed nihilne remedij tam diro & exitiabili malo superest? Bono animo! Quicumque leprosus es, ad balneum te invito, sed sanguinarium.

Vetus barbaris olim gentibus lepram curandi ratio erat humano sanguine. Audite hac super re scriben-

Isa. 53.

Thren. 1. 12

Psal. 21. 7.

Psal. 37. 12.

Habac. 1. 13

Job. 29. 14.

Ioan. 8. 34.

Ezech. 18.

4.

Plin. l. 26.
c. 1.

tem Plinium. *Egyptijs, inquit, peculiare hoc malum: & cum in Reges incidisset, populis funebre: quippe in balneis folia temperabantur humano sanguine ad medendum.* Nihil hic dicam de Constantino, cui leproso balneum è puero- rum sanguine à medicis præscriptum, Ecclesiastici memorant annales. Te te appello sanguifuga crudelissime, barbarorum immanissime, Tyrannorum, sævissime Herodes, edissere quidnam horrendo illo, seculisque omnibus in- audito sanguinis profluvio voluisti, quando tot infantum millia una cæde fustulisti, Judæam tot funeribus miserandum funestasti, Matrem lamentis, ululatus, planctibus replevisti? profecto non tu eo modo Regem novum, perditum ivisti, sed quia leprosus erat, balneum ei sanguinarium instruxisti. Et verò balneavit tunc ille quidem in sanguine alieno; sed postmodum longè nobilius balneum nobis præparavit de sanguine proprio, quando aper- tis corporis sui venis quasi totidem cataractis piscinam fecit probaticam, in qua probaremur, lavaremur, & à le- pra mundaremur. *Sanguis Christi,*

Heb. 9. 14.

ait Paulus, *emundat conscientiam nostram ab operibus mortuis.*

Erat Jerosolymis in porticu Salo- monis piscina quadam dicta probatica à Græca voce *Πρόβατος* quod est *ovis*, eò quòd in eam immolatarum ovium, & pecudum sanguis deflueret, inibi que victimæ abluerentur. Hæc piscina mirabilem vim habebat curandi quos- cunque morbos. Vnde, ut scribit Ev-

Joann. 5. 3.

angelista Joannes, *jacebat juxta eam multitudo magna languentium, cæcorum,*

claudorum, aridorum; hand dubie etiã leproforum. Angelus autem Domini certo tempore descendebat in pisci- nam, & commovebat aquam. Tum qui primus post motionem in eam des- cendebat, sanus fiebat à quacunque in- firmitate. Non est quod Judæis ejus- modi piscinam invideamus, non una nobis, sed plures piscinæ probaticæ sunt Sanctissima Sacramenta, & præci- puè Pœnitentiæ & Eucharistiæ. Hæ sunt nostræ thermæ calidissimo Christi sanguine, nec non aquâ bullientes, quas jam tum succendit amor, cum de ejus perfosso latere *exiit sanguis & a- qua.* O beatæ, ô salutare thermæ om- nibus Trājani, Diocletiani, Neronis, aliorumq; Cæsarum thermis celebri- res! Hic hic non est opus expectare, aquæ motum, semper ingredi licet, semper lavare. Lavit Commodus in die octies, Gordianus septies: & cui vestrum nimia videbitur frequentia, conscientiæ sordes non dico in die, sed in mense bis terve eluere? Animadver- tere est in multis hanc sanctissimam, consuetudinem paulatim veterascere, quibus intra trimestre, imò semestri, semel Pœnitentiæ lavacrum ingredi perquam abundè est. An fortè expe- ctant, donec bene leprosi fiant, donec materiam confessionis cum primis pro- lixam accumulent, quâ Confessario au- res egregiè impleant, ut proinde opus sit strigili, quod Romani, vel testâ, quod faciebat Job, eorum scabiem, ac ulcera, scabere & perfricare? Sed enim si modicum attingantur, si modicum scabantur, volo dicere, si à Confessario ob enormia delicta sua, vel leviter ar-
guan-

guantur, peccandi occasiones rescindere commoneantur, comminatiuncula aliqua aeternae poenae perstringantur, poenitentiam paulo duriores facere jubeantur, mirum quantum aegre ferre, Confessarium indiscretionis accusare, & alium qui ipsis conniveat, ad scelera taceat, quaerere consueverunt. Haecine seria sanitatis voluntas? haecine vera peccatorum detestatio? hoc sincerum emendationis propositum? Quid hoc aliud est, quam se & Confessarium in certum aeternae damnationis trahere periculum? Audite horrendam in simili qua poenitentis, qua Confessarii catastrophem, quam ex R. P. Joanne Lorino Soc: J E S V Theologo acceptam fideliter ita recenset P. Philippus Douterman. Vir quidam nobilis praefato P. Lorino bene notus, iniquissimo assuetus foenori, eoque nomine infamis, cum diu neque a suo Curione, neque a Societatis nostrae Patribus absolutionem a peccatis suis impetrare potuisset, donec iniquissima foenora aequivalenti restitutione compensaret, aut compensaturum se reciperet: invenit tandem e quadam religiosa familia unum aliquem, qui alios nimia religiositatis incusans, quoties ille vellet, toties confitenti aures daret, ad ejus scelera taceret, absolutionem liberaliter impertiret. Vnde factus est impio huic foeneratori acceptissimus conscientiae arbiter, adeo ut eum saepius ad familiarem mensam invitaret, & liberaliter haberet. Ergo dum ita vivitur, nocte quadam nobilis ille, cum paulo ante cum egregio suo Confessario coenasset, subito extinguitur, Sub idem

autem tempus Dantonnes bini famulorum habitu monasterio adsunt, pulsatis foribus Religiosum evocant, nudicantes Dominum animam agere. Ille nihil tergiversatus, sequitur cum socio non segniter. Ventum erat ad forum, & ecce cernitur herus in herili toga obambulans; cumque Religiosus jam in famulos, quod se delusissent bilem acueret, accedit ad eum tristis umbra, atque inter mortuos se esse, & jam aeternis inferorum ignibus uri, quod toties sacrilegas confessiones iterasset, sacraque divina toties profanasset, & te quidem Sacerdos perditissime, a quo ex officio corripendus eram connivente, tacente, dissimulante. Quapropter eris mihi merito tuo poenae socius, qui sceleris fuisti approbator. Hoc dicto duo illi famuli ficti singuli singulos, Nobilem ac Sacerdotem secum ad inferos abripiunt, Sacerdotis socio praeter terrorem tantum non exanimato, qui aliquantulum post resumpto animo ad monasterium solus reversus est, & funestum Sacerdotis exitum, remque totam, ut contigerat, enarravit. Aliam huic similem tragaediam accidisse memorat idem autor Hispali 1567. ex relatione P. Ignatij Fonsecae, tunc Collegij Hispalensis Soc: J E S V Rectoris.

Videte hinc AA. quid sit imperitos, indulgentes quaerere Confessarios. Bene proinde jam in extremis positus filium suum monebat Divus Galliarum Rex Ludovicus: *fac idoneus tibi sit conscientia arbiter, cujus prudentia, doctrinaque, in omnibus tutus sis.* Et M. Joannes Avila magnus asceta svadet: *Confessa-*

Pedagog.
Christ. p. 2.
c. 14. S. 2.

Sales intro. fessarium elige unum ex millibus. Sales ad vit. piā Episcopus : unum inter decem millia. *1. p. c. 4.* Dicit enim non potest, ait, quanta sit ad excipiendas confessiones idoneorum inopia: si ex his tribus, charitate scilicet, doctrinā, & prudentiā vel unicum in aliquo desideretur, est periculosa res plena alea. Sic etiam ex parte poenitentis non est satis ad remissionem peccata de scheda instar alicujus lectionis vel historiæ legisse, non est satis semel bisve pectus percussisse, & , ut Bernardus loquitur, *Ber. ser. 2. de Assump. Virg.* superficiem tantum rasisse, hoc enim aliud non est, quam fictio execranda: verum ad Sacramenti essentiam requiritur propositum efficax, quo quis efficaciter quantum est ex parte actus decernat non relabi, & peccandi occasiones in quibus versatur rescindere. Unde Theologi docent, eum qui peccandi occasiones à se non removet, sed in ijs sponte perseverat, quales sunt concubinarij, possessores male fidei, & similes absolvi non debere; idque expressè vetat Gelasius Papa c. *Legatur 24. q. 2.*

Ille perfectè convertitur, inquit Gregorius, qui cum semel quod prave egerat, plangit, & quod rursus plangat, ultra non reperit. Et Augustinus: lavatur & mundus est, qui & praterita plangit, & iterum non admittit. Lavatur & non est mundus, (hoc est manet leprosus) qui plangit, quod gessit, nec deserit, sed post lacrymas flenda, hæc que fleverat, repetit. Sed ut unde coepit ibi finiat, dictio mea, vos AA. mei appello & hortor, ut sitis omnes sicut Nazaræi candidiores nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, sapphiro pulciores. Estote sicut illæ columbæ Cantici; que resident juxta fluentia plenissima, residete & vos frequenter juxta fluentia salutaria Sanctissimæ Poenitentiae, & tunc eritis digni osculo Christi longè magis quàm illi leprosi, quos osculo suo sanarunt SS. Pontifices Agatho, Bonifacius, Deus dedit; tunc toti loti liberè poteritis dicere cum sponsa: *osculetur me osculo oris sui.*

Greg. l. 3. in 1. Reg. c. 7.

Aug. ser. 11 de temp.

Thren. 4. 7

Cant. 5. 12

Cant. 1.

DOMI-